

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 —
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Baross Gábor

*1848. június 6. — † 1892. május 9.

Szűk szavú, de annál lesújtóbb tartalmú táviratot vettünk tegnap délután 2 órakor. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter, a zónatarifa zseniális megteremtője, a magyar államvasutak hálózatának megszilárdítója, a Vaskapu szabályozásának bátor kezdeményezője, Magyarország gazdasági és kereskedelmi emelkedésének nemcsak egyik legkiválóbb, de tetteiben legerősebb s már-már providenciálisnak nevezett államférfia, a vastevékenységet aratott, ahová lépett, rendet csinált, amire hozzá kezdett, azt be is fejezte. Baross Gábor miniszter, a Szapáry kormány erősségének egyik legkiválóbb oszlopa, — tegnap délelőtt 11 órakor meghalt. Rövid idő alatt tehát beteljesedett az, amit mint kőszá hirt megdöbbenéssel fogadott egész Magyarország s lelke mélyéből örült — még pedig pártkülönbség nélkül — mikor az valótlannak bizonyult. Megérzi halálát a kormány úgy, mint a parlament, Magyarország kereskedelme, de közéletünk egész vonala is. A középületekre felvont fekete lobogó igaz gyászt jelez, gyászt, mely barát, ellenfél részéről őszinte. — Megrendülve áll a ravatalnál egész Magyarország, mert az a vasszorgalom s kitűnő tehetségű alig 44 éves államférfi, — mostani betegségét is munkaközben lent a Vaskapunál kapta — kire Magyarország kereskedelmi evolúciójának megszilárdítása várt, örökre elhagyta földi küzdelmeinek tanyáját. A képviselőház a gyászshirre azonnal felfüggesztette tanácskozásait.

Az elhunyt miniszter életrajzi adatait a következőkben közöljük:

Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter, szül. 1848. jun. 6. Pruzsinán Trencsén m. A jogot Bpsten végezte, 1871. ügyvéd, megyéjében

aljegyző, 1874. főjegyző és árvaszéki elnök s a „Vágvölgyi Lap“ alapítója. 1875. a puchó-illavai kerület orsz. kerület képviselője s azóta folyton a ház tagja. Ez idő folyamán tagja volt vmennyi felirati bizottságnak, elnöke a közoktatási, előadója a közgazdasági b.-nak, jegyzője a magy. delegációnak, előadója a hadügyi albizottságnak 1882. államtitkár a közmunka- és közl. miniszteriumban, ugyanott 1887. miniszter s a közlekedési és földművelési miniszteriumok törvény alapján eszközölt átalakítása óta kereskedelmi miniszter. Államszolgálatba lépte óta a tervszerű és nagy arányú reformok hosszú sorát kezdeményezte s különösen mint miniszter fejtett ki rendkívüli és sikeres tevékenységet, mely a magyar gazdasági élet minden ágára termékenyítő hatással volt. Főbb alkotásai: A magy. államvasutakat akként reorganizálta, hogy egyrészt az ország közforgalmi érdekeinek szolgáljanak, másrészt az állami bevételeket a befektetett tőke arányában növeljék; a vasutaknak már előbb megkezdett államosítását ritka erélyvel és tervszerűséggel folytatta, új vonalak építésével és az osztrák-magyar államvasut hazai vonalainak államosításával az egész közforgalom vezetését az állam kezében összpontosította; a vicinális vasutaknak nyújtandó kedvezményről szóló törvényt alkotásával és végrehajtásával pedig a fontosabb helyi vonalak kiépítését tette lehetővé. Az ekkép megalkotott nagy vasuti hálózatot minden irányban a magyar gazdasági élet szolgálatába helyezte s magyar nemzeti gazdasági és tarifapolitikát léptetett életbe, mely a belforgalmat és a kivitelt egyaránt emelte. 1889. aug. 1-én behozta a zónatarifát, mely a személyforgalomban korszakot alkotó reform s nálunk a forgalmat roppantul emelte, külföldön pedig többé-kevésbé utánzásra talált. 1891. jan. 1. az új áruárjegyzékkel és a benne nyújtott kedvezményekkel terményeink kivitelképességét, fejlődő iparunk versenyképességét emelte. Tengeri forgalmunk biztosítására szintén nagy arányú tevékenységet fejtett ki. A postát és távirát egyesítette, a postatakarékpénztárakat, a vasuti, posta- és táviradai szaktanfolyamokat szervezte. Mint közm. és közl. miniszter az ármentesítő társulatok egységesebb felügyeletével és ellenőrzésével, továbbá a „vizrajzi osztály“ felállításával folyóink szabályozását céltudatos irányba

terelte. Mint keresk. miniszter a kereskedelmi muzeumot, az országos ipartanácsot, az ipari és kereskedelmi alapot alkotta meg s nevéhez fűződnek az iparnak adandó állami kedvezményről, a munkások betegsegélyezéséről, a vasárnapi munkaszünetéről stb. szóló törvények. A közuti és középítészeti szolgálatot, valamint az 1890. I. t. c.-kkel a közmunka-, vám- és révügyeket rendezte, az állami utahálózatot kiterjesztette. Ő indította meg a Vaskapu szabályozását is. Erdemeit Ő Felsége a vaskorona-renddel és a titkos tanácsosi méltósággal jutalmazta. 1884. óta Győr városát képviseli.

Egészségtelen pártviszonyok.

— Két cikk. —

I.

Dárdai Sándor, a kitűnő publicista, a „Politikai Szemle“ legutóbbi számában „Pártviszonyaink szanalásáról“ cím alatt igen figyelemre méltó politikai értekezést írt. Ugy az általa megbeszélte kérdés — mert hiszen parlamenti viszonyaink egészségtelen állapota leginkább a pártok nem helyes alapokon való szervezkedésének tulajdonítható — valamint annak megvilágítása a szerző által, a legnagyobb figyelemre méltó.

Ismeretesek azon okok, melyek nálunk a többi országokétól eltérő pártok alakulását szülték, ismeretes a függetlenségi párt, a Deák párt, a balközép, a fuzió története, az egyesült ellenzék, mérsékelt ellenzék, nemzeti párt keletkezése s a 48-as függetlenségi párt új hajtásának a 48-as pártnak világra jövése. Nem is erről szól Dárdai, hanem a jelenleg létező négy párt, a szabadelvű, függetlenségi, nemzeti és 48-as párt egészségtelen parlamenti harcáról, ezek káros következményeiről ír találóan, sőt a kibontakozás módját is megjelöli nagyjában.

Pártjaink küzdelmei nem irányulnak a nemzet politikai életének *belső fejlődésére*, hanem azok a kiegyezés 25 éves fenállása után is a honarulás és honmentés meddő álláspontját foglalják el. Van mindazáltal egy *közjogi* (a függetlenségi párt) és egy kormányzati ellenzékünk (nemzeti párt). A függetlenségi párt — helyesen jegyzi meg Dárdai — nem helyezi actiójának súlyát a parlamenti küzdelembe, hanem kifelé igyekszik hatni;

A „BÁCSKA“ tárcája.

Ikarus.

Mesét hallék egykor,

Tanítóm regélte,

Visszacseng fülembé

Példázó beszéde:

Napba vágyott egykor

Vakmerőn egy ember, —

Megbűnhődött érte —

Sírja lett a tenger.

Megperzselté szárnyát

Égető nap lánja, —

Sírja lett a tenger

Susogó hulláma.

... Vakmerő vagyok én,

Napba tekintetem;

Két égő nap ragyog

Gyönyörű szememben.

Lángoló sugára

Megégette lelkem, —

S boldogtalanságnak

Tengerébe estem!

Erdélyi Zoltán.

K É S Ő N.

Elbeszélés Ada Christentől, ford. Sp. József I.

A nagyterem csendes, hideg és sötét. Megmozdul s egyuttal a sötétséget eloszlatta egy nagy széles vállú férfi az asztal felé nyul. Ideges kéz emelkedik föl reszketve a fénysugarban s megragadja a palackot... és azt csaknem kiirtve, ismét helyére visszateszi.

De fölújdvé, öklével hirtelen az asztalra üt. A kutya hallgatóva simul gazdájához s tompán morog, de a férfi fegyvert vesz vállára, fogja a lámpát s bizonytalan léptekkel ama szép faragványú kerülő lépcsőhöz megy, melynek első fokán az imént ült. Fölérve, egy nyomással fellöki az ajtót.

Félig csukott szemekkel megy a drága termen át, óvatosan emelve lábait követi kutyája. A magányos férfi ismét bezárja az ajtót.

Hirtelen leteszi a lámpát, leveszi válláról fegyverét, kezei lehanyatlanak s megrázkódi, mintha fölébredni akarna, aztán körültekint a teremben s fájdalmasan sóhajt fel.

Ovatosan húz fel egy függőnyt s nehéz fejét az oszlopokhoz támasztja, melyek a fehér ágy menyezetét tartják. Néma kíváncsisággal hajol le, megérinti azt a helyet, ahol neje feje pihent, gondolkodik, töprenkedik s küzd folytonosan a szent, kedves emlékekkel, melyek őt most elárasztják... Megsimogatja a fehér párnát, ujjai egy csipkefőkötbé akadnak, amely ott fektült s arcát a finom szövetbe temeti s behunyja szemmel sottogja:

— Feleségem... feleségem!

A férfi fölemelkedett. Karjait térdére támasztva s nehéz fejét kezébe horgasztva ült az ágy szélén, folytonosan említve hűtlen neje nevét... A mióta egy másiknak kedvéért őt elhagyta, nem lépte át e terem küszöbét, oh!... ő már nem számlálta a napokat s éjeket, amelyeket egymagában élt át, csakis vadászott és ivott. Szerelmét, haragját, féltékenységét, gyűlöletét, mindenét

— mindenét elitta... Szolgái meglopták s elszöktek, nem fogadott fel helyettök ujakat. Minek?... Jóságai elpusztultak, nem törődött velük... Minek?... Háza szétesett, csak nevetett rajta... Miért?... Mi volt neki e pusztulás mindahhoz képest, hogy őt megcsalta és elhagyta ő, a felesége, ez a kedves gyöngéd teremtés, akinek kedvéért ezt a kis paradicsomot létesítette; ő, a fénye, büszkesége, becsüllete, élete. Minden, minden elmult, ő csak ivott, énekelt, nevetett, néha agyonlőtt az erdőben egy vadat és elmerengve tekintett megtörő szemeibe.

Most, hogy így elhagyva ül itt egyedül a teremben, ahol még ama jóillat lehellete lebeg, melyet neje oly nagyon szeretett, most lassankint ismét a harag szállja meg...

Ott, itt e szobában siklott végig e szőnyegen s lo-pódzott le a lépcsőn, surrant el ágya mellett — amialatt ő róla álmodott — és kiszökött, ki egy másiknak karjai közé... ki a messze világba. Miért?...

Vad féltékenység szállja meg ismét e visszaemlé-kezők közepette.

— Kerestem és kerestem és soha többé nem talál-tam! sottogja reménytelenül.

Égő vágy szállja meg, őt nevetni hallani, őt ismé látni, az üres levegőben kapkod és szeretetteljes han-ton esd:

— Jőjj, kedves feleségem, jőjj ismét!

Az esti szellő megingatja a lépcsőház ajtajának selyem függőnyét, hogy az mint egy női ruha snhog. A kutya egyik lábát ura kezére teszi, odanéz s vigan nyöszörög, mert a kilincs megmozdul, halkán és zajtalanul nyílik meg az ajtó.

— Mi az? dadogja a férfi s a hallgatódzó ku-tyára meresztli szemét.

Vigan ugat a kutya, mert az ajtó mindjobban és jobban nyílik ki s ott az ajtó és ajtófa között a kilincsen egy kicsiny, ezerszer megcsókolt kéz nyugszik. Ő nem

még pedig azért, mert a létező alap felforgatását akarván elérni, nem a kormányzati politika bírálata, hanem annak egyszerű és merev elvetése képezi a működési alapot a parlamentben; pártjának sulya kint a nemzetben van, hol többségre akar jutni s felforgatni a létező alapot, miután ezen célt a parlamentben való működéssel el nem érheti. Tehát esetről esetre való fellépése a parlamentben csak dokumentálása negatív álláspont pontjának. Ezen ellenzék tehát aktuális politikai tartalommal sem bír s így nem is politikai, hanem, — ha szabad a közjogi szó helyett más használni — *államjogi ellenzék.*

S ez egyik alapoka *egészségtelen* pártviszonyainak. Mert az oly párttal szemben, mely a létező államjogi viszonyt akarja felforgatni, azoknak, kik ezen viszonyt tartják helyesnek s így annak védői, míg többségben vannak, míg tehát a hivatalos hatalmat képviselik, teljesen elfogulatlan álláspontot elfoglalniok nem szabad: mert a hivatalos hatalom kezelőinek első sorban kell az alkotmányuk létező államjogi szemléletétől áthatva lenni. Alkotmányos fogalmak szerint ugyanis — mondja Dárdai — a pártok csak az alkotmány jogrendjének körén belül foglalhatnak állást s ezért a nem forradalmi, hanem politikai pártoknak az állam alkotmányának jogrendjével össze kell férniök. Amely párt tehát az államot saját külön felfogása szerint átalakítani törekszik ezen célját csak válságra vezető szakadás után érvényesítheti, s ép azért ellenkező áramlatnak válik okozójává, mely a közjogi alapon álló kormánypártot merevebb uralom követésére kényszeríti.

Az a körülmény tehát, hogy van egy párt, mely a létező államjogi rendet nem fogadja el, azt felforgatni törekszik, működésének sulypontjára ugyszólván kizárólag ez, — a tényleges rend őreit, a kormányt, melynek feladata tehát nem csak politikájának megvédése, de a megállapított törvényes államjogi rend fentartása is, — a merevebb párturalom létesítésébe viszi bele.

A függetlenségi párt azonosítja magát a nemzeti aspirációkkal, a kormánypárt pedig az állam létezővel. Ez az okozója a folyton meg-megújuló *meddő* parlamenti harcnak.

A függetlenségi párt fegyvereit — Dárdai a következőkben jellemzi. Az egyik a régi *gyűlölködés*, melyet a magyar nép a hagyományos udvari párttal szemben évszázadokon keresztül érezett, úgy hogy a magyar nép nagy részében ma is el van terjedve a hit, hogy csak az a hazafi és csak az érez melegen a magyar nép iránt, ki az Ausztriával kötött egyezséget ellenzi, — ez az egyezés állítatik oda minden baj kuforrásának. S minő hatalmas fegyver ez az elfogultak s a félműveltek szemében, mikor látjuk, hogy államunkat az alkotmány helyreállítása óta csak minden erőnk megfeszítésével lehetett európai színvonalra emelni. S habár az elért eredményeket csak a vak nem látja, azon áldozatok, melyek árán azok létesültek, még kirívóbban lehet színezni s különösen rá lehet mutatni még a sok pótlendő tárgyra, melynek orvosszere szerintük nem a létező állapot megszüldésére, hanem egy új rend teremtése.

Találón mondja Dárdai, hogy nálunk a mi szélső baloldalunknak a Deák párt korszakában

lát már egyebet, mint csak azt a kezét, oda akar menni, de lábai nem viszik, kiáltani akar, de nyelve mereven fekszik szájában, melle zihál, karjain ólomsúlyok lógnak, agya nem egyéb, mint zúgó gép, de minden minden az ajtó felé vonja s kényszeríti, amelynek küszöbén hazatért felesége áll.

Vad ordítás, mint egy vadállat, rengeti meg a házat, a lebilincselő igézet eloszott, egy ugrással előtte terem s a halálsapadt lényt, mint szakmányt a terem közepére vonsozja; de most ereje elhagyja, ingadozik, feleségét magától ellöki s egy székbe rogyik.

A nő messze tőle térdre hull, nagy szemei esdőleg ziliált arcán csingnek, közelebb és közelebb csuszik hozzá térdre, ráncos kezeit feléje emeli és halvány arca lábaira esik. Mint sötét kigyók hullámanak hajfirtjei a fehér rózsaszínnel kivarrótt szőnyegen, némán fekszik előtte s csókolgatja lábait...

A férfi lehajol hozzája s különös figyelemmel szemléli azt a fehér vonalat, mely haját elválasztja, úgy érzi magát, mintha nem tudna most másra gondolni, csakis erre a fejére...

Megragadja a nő vállainál, szeméit azéba dől s fáradtan kérdi:

— Miért mentél el tőlem?
— Nevezd örültségnek, mámornak, bűnrökösnékné, én nem tudom, csak annyit tudok, mily nyomorulttá tettelek téged s tettem magam!

A férfi fáradtan emeli fel a nő vállairól kezeit, lerázza őt magáról s a lépcső felé mutat.

Még egyszer kétségbeesetten tekint fel rá a nő, aztán összevonja köpenyét s átmegey a termen. Amint kezét a kilincsre tette, a férfi arca fellángol, hirtelen megragadja fegyverét, nejjére fordítja s a következő pillanatban vállonva dobja el a fegyvert:

— Menj — suttyoga rekedten — menj örökre, későn jöttél!

— Későn...

„bús magyaroknak“ elnevezett politikusi nem tudtak egyebet, mint a magyarságnak, mint az országban uralomra hivatott törzsnek, ez idő szerint egy oldalról sem fenyegetett nemzeti értelmét az e nemzet által megkötött egyezés ellen tülő aspirációk felkeltésével izgatni s ezzel az országot válságos bonyodalmaknak kitenni.

Helyi és megyei hírek.

Előléptetések a honvédségnél. A király öfelsége a szabadkai 6-ik honvéd gyalogezredben f. évi május hó 1-től számítható ranggal Kolonich János II. oszt. századosát I. oszt. századosá, Sztrilich József főhadnagyot II. oszt. századosá és Boór József hadnagykezelőt főtábornagykezelőt nevezte ki.

Áthelyezés. Hrabéczy István dr. zombori ezredorvost a szabadkai 6-ik honvéd gyalogezredből a pécsi 19. számúba helyezték át.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Kiszely Róbert kulai kir. adótitkár III. oszt. miniszteri számítottá nevezte ki.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Nyikita György állami végrehajtót a zombori pénzügyigazgatóságtól a zalaegerszegihez helyezte át.

Monostorszegehen községi irnokká Aradszky János választották meg.

A tisztviselők fogyasztási szövetkezte alapszabályainak kidolgozására kiküldött bizottság az alapszabálytervezetet már majdnem egészen letárgyalta. A legközelebbi — és valószínűen utolsó — ülés ma délután 5 órakor lesz. A napokban már kibocsátják az aláírási íveket is, hogy az alapszabályok végleges megállapítása végett összehívandó nagy értekezlet egyúttal alakuló gyűlés is lehessen. A bizottság érintkezésbe lépett a budapesti mézárós együlettel, mely hajlandónak nyilatkozott arra, hogy Zomborban főkélmészárszékét állít fel, melyben csakis bizott marha hiszt méri.

Májusi villám. Monostorszegehen f. hó 5-én este kiütközött zivatar alkalmával 3/4 10 órakor Periskits Iván monostorszegehi lakosnak a Kemény erdei legelőn (Kozara) levő juhnyája közé villám csapott le, melyből 17 drb anyajut és 3 drb bárányt süjtött le. A juhok valószínűleg valamely tölgyfa koronája alatt kerestek oltalmat s ott érte a vesztély. A közs. orvos megvizsgálás után elásatta mind a 20 drbot nagy sajnálkozására a szegényebb sorsú sokácok- és cigányoknak, kik szerették volna a kövér falatokkal magukat jóllakítani. Ebből a tanuság, hogy zivatar alkalmával fa alá ne menj, hegyével felfordított kaszát válladra ne végy és a sik föld magasabb pontján (halom) ne állj meg.

A gimnáziumi ifjúság koncertje iránt, mely szombaton (f. hó 14-ikén) lesz a Vadaskürt nagytermében, városzerte igen nagy az érdeklődés. Hogy is ne, mikor gyermekeink lesznek az est hősei. Együtt fél, együtt remél ott majd minden szülő, rokon és jóbarát az ifjú szereplőkkel, kikben mindnyájan egy óhajtott szebb jövő zálogait látjuk. A ki a jövőendő időköt akarja látni, nézze meg a jelen ifjúságot. Amilyen emez, olyan lesz amaz. Azért is érdekes lesz ez a koncert, mert jó ideje már, hogy ifjúságunkat nem volt alkalmunk nyilvános fellépésekben látni. Sőt nem csak nyilvános szereplésükben nem láthatjuk gyermekeinket, de egyáltalában szellemi fejlődésükről és haladásükről is igen kevés módomk van ma már közvetlen meggyőződést szerezni. Az iskola és a közönség viszonya meglehetősen hivatalos jellegű és hideg lett, a mi pedig mindenesetre nagy baj, sokkal nagyobb, mint némelyek hiszik. Hisz egy célra törekvésnek: azt akarja a szülő is, meg az iskola is, hogy az az iskolába járó fiú derék, jellemes és tanult emberré váljék. Egyazon célt pedig csak egyetértve lehet biztosan elérni. Üdvözöljük azért gimnáziumunkat, mely feladata komolyságát nem a rideg elzárkózásban látja, hanem keresi a közönséggel a barátságosabb érintkezés kapcsait. Együtt léssa végre az iskola és közönség azt az eredményt, melyet együttes működésükkel értek el. A koncert végleges műsorát lapunknak majd jövő számában hozzuk. Addig is mondhatjuk, hogy a műsor szerfölött változatos és érdekes lesz. Emelni fogja érdekességét az a körülmény is, hogy városunk néhány kiváló művésze is megígérte közreműködését, így: Rácz Samuné urhölgy, Dobák Fatime és Pelikán Mariska kisasszonyok, Horváth Ákos, Bieber Gyula és Ruprecht Alajos urak. Az ifjúság maga karékekkel, hegedű-, zongora- és cimbalom-játékkal meg szavalattal fog közreműködni.

Erettségi vizsgák tankerületünkben. A szegedi tankerületben a f. tanév végén tartandó szóbeli erettség vizsgálatok rendjét már véglegesen megállapította a tankerületi főigazgatóság. E szerint az erettség vizsgálatok Baján június 1-én; a szegedi főreáliskolában június 7-én; a szegedi főgymnasiumban június 9, 10, 11, 12, és 13-án; Nagybecskerekben június 15-én; Szabadkán június 17, 18 és 19-én; Zomborban június 20-án; Ujvidéken június 22. és 23-án és végül Pancsován június 25-én tartatnak meg; s ezen vizsgálatokon Magyar Gábor főigazgató helyettes fog elnökölni.

Ujvidék sz. kir. város lakosságának névjegyzéke címén a vár. tanács egy 412 oldalra terjedő vaskos kötetet adott ki, mely a legutóbbi népszámlálás adatait tartalmazza. Az összes lakosok befutendí sorban következnek s neveik mellett az utca, házszám, születési hely, szül. év, vallás, családi állapot és foglalkozás rovatai foglaltatnak; a nemzetiség rovata azonban sajnálatunkra nélkülözi. Az utolsó 2 lapon a város utcáinak és köztérinek egy régi, mint új nevei közölve s ezt megelőzőleg az összesített vallás szerint: 9445 r. k., 8808 g. k., 288 g. kath., 2390 ág. ev., 1890 ref., 1478 izr., 1 unit. és 49 egyéb vallású — összesen 24.349, mely számból 2614 a szállási lakókra esik.

Jég a martonosi határon. A múlt éjszakák egyikén a martonosi határon jég esett s nagy darab földterületen okozott számbavehető károkat. A jégeső ilyenkor még ritkaság számba megy s különösen az, hogy éjjel volt.

Eszküvő. Szabadkán Spanyi Ernő magyar államasuti tisztviselő szombaton vezette oltárhoz Haverda Margit kisasszonyt, Haverda Mátyas főgymnáziumi igazgató leányát.

Lecsapoló társulat. Róheim Károly kérvényt intézett az alispánhoz, hogy a tovarisova mellett levő goldobrai réti földet lecsapolása céljából társaság alakítását szervezhesse.

Baross és a zomboriak. A nagy emberek halála után rajával szoktak felemlíteni olyan apróságokat, melyek az illető gondolkodására, érzelmeire, módorára több fényt vetnek, mint hasábos életrajzi adatok s leírások. Így lesz a mi korán elhunyt Barossunkkal is, kinek pályája elég változatos volt, hogy ilyen adatokban bővelkedjék. Elmondunk mi is kettőt. Gondoljuk, két éve, hogy Baross különvonattal Zombort is érintette s erre utaztában kiszállt városunkban s végig kocsikázott benne, nevezetességeit megtekintendő. Mikor a nevezetességek sora már ki volt merítve, visszahajtott a vasuti állomáshoz a Szt.-Háromság-ter felé. Itt pillantá meg Baross éles szemével monumentális kőfejtő sasos oszlopunkat, mely még most is hirdeti az ősek és utódok kegyeletét. Tudakozódott, hogy mi tulajdonképpen a különös formájú ékesség? Értésére adták erre, hogy ebből ugyan valahogy ne következtesen öccellenciája a város feketesárga érzületére, mert az piros-fehér-zöld, Baross azonban nem hallgathatta el a következő mosolyogva mondott, de jellemző megjegyzést: *Mégis csak jó, türelmes nép lehet ez a zombori.* — Ugyanezen alkalommal midőn az állomásfőnök egy tisztviselőt rendelt ki, hogy a miniszter a városban kalauzolja s ez a tisztviselő a baktra tilt: Baross hangosan szól fel s mutatott a kocsiiban levő ülésre, ahol helye van s ahol a vasminiszter két kísérője s az egyszerű vasuti tisztviselő szépen elfértek.

A tanulók és az uszás. A közoktatásügyi miniszter már a tornázás és a korcsolyázás érdekében kibocsátott rendeleteivel megmutatta, hogy sokat ad a fiatalok testi nevelésére. Ezt szolgálja azzal a rendelettel is, melyet most intézett a tankerületi főigazgatóhoz és általában a középiskolai tanári karokhoz. Arra figyelmezteti őket, hogy — miután az uszás a legjobb testgyakorlatok egyike — gondoskodjanak arról, hogy a tanuló ifjúságnak ennek gyakorlására módja legyen.

Eljegyzés. Lukits György helybeli néptanító, eljegyezte Szekmár Viki kisasszonyt.

Gyászír. Dr. Molnár Károly Bács-Bodrogh vármegye kulai járásának főszolgabírája, úgy neje Mihályi Bella, fájdalomtelt szívvel tudatják 9 1/2 hónapos egyetlen gyermeküknek Ákosnak 1892. évi május hó 8-án délutáni 2 órakor torokgyíkban történt elhunytát. A kedves halott teteme kedden, 1892. évi május hó 10-én délelőtti 10 órakor fog nagatyja Mihályi János megyei árvászeki elnök házában a reform. vallás szertartásával megáldatni és a zombori Rókus sírkertbe örök nyugalomra tételni. Zombor, 1892. évi május hó 8-án. Áldás hamvaira!

Elillant tanfőru. Gyurgyevó zsidó hitközsége arról híres, hogy a tanítók benne halhatatlanok. Még egyszem maradt nálunk hat hónapnál tovább. A „Pester Journal“ hasábjain mint rendesen, egy a mult vakációban is ott fityegett két hónapon keresztül a gyurgyevói tanítópályázat. De biz arra a szükien mért javadalmával fogva s a nagyhatalmú iskolásoknak messze vidéken ismeretes basáskodása miatt, senkinek sem jutott eszébe folyamodni. Ergo szünetelt az iskola. A télen azonban valami eszavargó vetődött erre, ki magát Hoffmann József, okleveles tanítónak mutatá be a kollegáknak, kiknél alamizsnáért könyörgött. Gyurgyevó zsidó hitközség elöljárósága örömmel kapott az alkalom, hogy végre ők is tehettek szert tanítóra s alkuba bocsátottak az égből pottyant paedagógussal. Végre az oklevél bemutatásra került volna a sor, ekkor az ipse azzal vágta ki magát a hinárból, hogy okmányait, — minthogy a száz-száz régi hitközséggel, a melyben eddig mint tanító alkalmazva volt — pere van, a kolozsvári kir. tanfelügyelőség rövid időre bekeréte. Ő rögtön fog érettki írni s készséggel bemutatandja azokat. Ugy látszik el is hitték ezen szépen szőtt hazugságot, mert maguknál tartották a tanítót. Ez azonban galád módon élt vissza községgel bizalmával s jótékonyágával. Hat heti ott tartózkodás után, miután az előkelőbb családok kiruházták, Ujvidéken több ruhakereskedésben érette kezekedtek. Sőt neki tekintélyes pénzüsszeget is előlegeztek, — éjnek idején megszökött s azóta nyoma veszt. A köröztetés a zsabjai járásbírószág részéről már megindított.

Zsidó akart lenni. Ujvidéken történt a csakugyan originális eset, melyet levelezőnk a következőképp ad elő: Az ujvidéki zsidó iskolából kijövet egy szerémegei igénytelen külsejű sváb jött elem s kérdé, hol lakik a rabbinus. Csodálkozva néztem a messziről jönni látszó parasztra s megkérdeztem vajjon mit kereshet a rabbinál. Az atyafi bizalmatlanul tekintgettem reám, de mégis elmondá nagy titkát, melyet csupán csak a rabbira óhajtott bizni. Tudja uram, — mondá — én sokaktól hallottam s magam is tapasztalom, hogy csak a zsidók boldogulnak, manapság csak ők gyarapodnak s gazdagodnak. Eltökéltem tehát magam, hogy én is zsidó leszek, s ezen tervem kivitele céljából előbb a héber nyelvet akarom elsajátítani. Most a rabbit akarom felkérni, miszerint adjon egy héber grammatikát, amelyből leghamarább célhoz juthatnék. Így beszélgetve elértünk a rabbi lakására s a tudományoszomjas idegen a pap előtt hasonlóképpen adá elő szándékát. A rabbi mosolygott az együgyű terv felé, de az idegen erre már méltatlankodva mondá, a tiszteletes ur engem tán boldognak tart, beszélék én kérem latinul és görögül, mire csakugyan elkezdett a latin és görög remekirőkből citálni. A rabbi ezután rögtönzött beszédben felvilágosítá a tévedőt, hogy az ember csakis istenfélően, hazaszeretettel, vasszorgalom s kitartó munkálkodással szerezhet magának vagyont, eltekintve attól, hogy milyen felekezetű az illető s mily nyelven dicseri Istenét. A jámbor lekipásztör szavai láthatólag mély benyomást gyakoroltak a zárandokra s megkönnyebbülve rebegett halát a szép beszédért. Remélhetőleg most már felhagy a meggazdagodás kövének keresésével.

„Két gyermekgyilkos“ cím alatt egy Ujverbáson elkövetett bűntényről adunk hirt lapunk egyik mult számában. Erre vonatkozólag Verbászról felvilágosító sorokat veszünk, melyek szerint a felderítésnek dicőség, mely egy betöréses lopáson tetten ért egyéneknek községtünk rendőrsége által történt, letartóztatása alkalmával ugyan csak ezek által fődöztetett fel — ezeket is illeti. A csendőrséget csak annyiban illeti az ügy, hogy ők akkor, midőn egy a gyermekgyilkosok, mint a betörő tolvajok le voltak már tartóztatva, portyázásuk között ide Ujverbászra érkezvén, azoknak a kir. járásbírószághoz való bekérésénél segédkeztek. — Szivesen módosítjuk tehát eképen, multkori hirtünket s készséggel akarjuk elismerni, az ujverbási községi rendőrség ügyességét.

német
tője
A lap
a bev

szab.
nak
évi
hirdet
mentes
bejelen
ket ez
alatt a
be, ne
nem es
vénypa
díjuk a
évi X
megál
gatóság

nyosan
Zombor
Johann
ának
két 20
lyázat
vallásu
zombor
a polgá
hó 24

sunkba
1893 ik
tárgyár
városáb
meg. B
hoffner
István.
Bitterm
Zsigmon
Darázs
Béla. I
Vince.
csuka.
Miklós,
ság a n
képest
A válas
ségekhe

A
követke
megyés
szekes
„Csak a
rányfella
gult a le
akadály
„A Feké
magyar
vizhordo
magyar
Duna pa
földvári
leány;“
— „Az
kincstára
„Csernov
jelmezke
szerepeib
(Képekké
démia na
és egyet
heti rovat
évre 2 fr
— Ugya
(Budapest
Néplap“
évre 1 fr

Re
roly, a ki
számára n
kát irt, na
tesz szolg
szótant és
dákát boc
Nagyon he
ben nem s
szólásokb
adatok“ is
állítva, val
mégis igeu
Lam, el cég

Asv
szakiró, leg
nyilvánossá
ásványtan
korlati szel
kedvvel fo
67 kivétel
szövegbe v
ára 60 kr.
könyvkeres

Keres
A na
Csáky kü

Melléklet a „Bácska“ 37-ik számához.

„Zomborer Zeitung“ c. helyben megjelenő német lap első száma e hó 8-án jelent meg. Szerkesztője Hild Jakab, a „Zombor és Vidéke“ főmunkatársa. A lap nagy és hangzatos ígéretekkel lép a közönség elé; a beváltás mindenesetre nehezebb lesz.

Városi ügyek.

Hadmentességi díj kötelesek. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel újból felhívják mindazon hadmentességi díj köteleseket, kik a f. évi április hó 17-én 4011. kig. 1892. sz. a. közzétett hirdetményben foglalt felhívás dacára, az 1892. évi hadmentességi díjnak leendő kivétele céljából benyújtandó bejelentéseiket eddig be nem adták, azokat a bejelentéseket ezen hirdetmény kifüggesztésétől számított 8 nap alatt a város adóügyi osztályánál annál is inkább adják be, mert ezen újabb határidőnek be nem tartása esetén, nem csak hivatalból fog a késedelmező részére a törvényparancsolt bejelentés kiállítását és hadmentességi díjok annak alapján kivételni, hanem egyben, az 1880. évi XXIII. t. c. 20. §-ban foglalt rendelkezés szerint megállapított pénzbírság is a magy. kir. pénzügyigazgatóság által fog kirovatni.

Kiházásítási segély. A házassulandókat bizonyosan érdekelni fogja városunk következő hirdetménye: Zombor szab. kir. város polgármestere, mint Stein Johanna (Hanni) félé kiházásítási alapítvány bizottságának elnöke részéről a fenti alapítvány jövedelméből két 200—200 forintos kiházásítási segélyre ezennel pályázat hirtettedik. Fenti segélyre kizárólag izraelita vallású, erkölcsi tekintetben kifogástalan, jegybenjáró zombori hajadonok pályázhatnak. A pályázati kérvények a polgármesterhez címezve bezárólag folyó évi május hó 24-ig nyújtandók be.

Képviselőválasztók névjegyzéke. Városunkba is megérkezett a belügyminiszter rendelete az 1893. évi érvényes választói névjegyzék összeállítására tárgyában. Ennek folytán a névjegyzéknek összeállítására városrészekként a következő küldöttségek választattak meg. *Béla város.* Elnök: Reitter Nándor, tagok: Heindl-hoffer Róbert, Gyurisits György, póttag: ifj. Husveth István. *Felsőváros.* Elnök: Koczkar Zsigmond, tagok: Bittermann Nándor, Schöffner Károly, póttag: Sztrilich Zsigmond. *Szélesség.* Elnök: Kozma László, tagok: Darázs Antal, ifj. Bosnyák József, póttag: Stebler Béla. *Bónát.* Elnök: Dr. Thurszky Zsiga, tagok: Thum Vince, Pekánovits András, póttag: Mayer Károly. *Cseréka.* Elnök: Maximovits Szilárd, tagok: Bugarszky Miklós, Darázs Márk, póttag: Heinecz Kálmán. E bizottság a névjegyzék összeállítását a törvény rendelkezésével június hó 2. és 12. ike között fogja eszközölni. A választói jogosultsággal bíró polgárok tehát a küldöttségekhez forduljanak, a mondott időben.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ május 8-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Zalka János, győri megyés püspök“. (Arcképpel és a győri püspöki székesegyház és a püspökvár képével.) — Költmények: „Csak a napot.“ Igmándi Miklóstól. — „Vándorol a bárányfelhő.“ Hegedű szől. Zoltán Vilmostól. — „Sárgult a lomb.“ Farkas Sándortól. — „Leányzóktetés akadály nélkül.“ Vig elbeszélés. Irta Zöldi Márton. — „A Fekete erdőtlől a Fekete tengerig.“ (Egy angol festő magyarországi rajzaival: „Dunaföldvár“, „Dunaföldvári vízhordónok“, „Monostorszegi női viselet“, „Bezdáni magyar leányok“, „Disznópásztor“, „Disznósorda a Duna partján“, „Nyomatás“, „Sokac lányok“, „Dunaföldvári mosonók“, „Vukovári görögdiányok“, „Cigány leány“, „Dunai malmok“, „Halász-kunyhó Gemencén.“) — „Az 1892-iki nagy háború.“ — „Rhampsinotis király kinevezése.“ (5 képpel.) Elbeszélés Gaisford J. F. től. — „Csernovics Péter.“ (Arcképpel R. Hirsch Nellitől, és jelmezképekkel: Gauthier Margit, Kleopatra és Fedora szerepeiben.) — „A keresztények üldözése Khinában.“ (Képekkel, Khinában készült rajzok után.) — Az Akadémia nagyhete. — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedrétre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“ kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél-évre 1 frt 20 kr.

Rendszeres magyar nyelvtan. Deme Károly, a ki a polgári és középiskolák alsóbb osztályai számára már egy igen hasznavehető magyar grammatikát írt, most előtűnt levő munkájával a III. osztálynak tesz szolgálatot. Kitérő módszerrel tárgyalja a hangtant, szótant és alaktant, s végül a verstant is, folyton a példákat bocsátva előre és azokból lediktálva a szabályt. Nagyon helyesnek tartjuk, hogy olvasmányok tekintetében nem szorítkozik az irodalmi nyelvre, hanem a táj-szólásokból is egész hosszú mutatványokat ad. A „feladatok“ is kiváló paedagógiai tapintattal vannak összeállítva, valamint dicséretet érdemel a verstant rövid, és mégis igen világos előadása. A derék kis munkát a Lampel cég Wodianer F. és fiai adták ki; ára 50 kr.

Ásványtan. Dr. Sáterényi Hugó, az ismert szakiro, legújabbán ismét becses tankönyvvel lépett a nyilvánosság elé. Egy a polgári iskolák számára való ásványtant írt, mely tárgyat oly élénken, annyira gyakorlati szellemben adja elő, hogy a tanulók valóban kedvvel fogják forgatni. Emeli a könyv értékét az a 67 kivétel nélküli kifogástalan illusztráció is, mely a szövegbe van illesztve. A szép nyomás, csinos könyv ára 60 kr. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedés kiadása.

Kereskedelmi iskolák reformja.

A napi lapok azt a hírt hozták, hogy gr. Csáky közoktatásügyi miniszter a kereskedelmi

iskolák reformjával foglalkozik. E reform a mondotaknál fogva minket a legközelebről érdekel s ezért helyen s idején valónak látom, ha azzal mi is foglalkozunk.

A tervbe vett reformok felölelik a szervezetet s a tananyagot. Az átalakítás után kétféle kereskedelmi iskola lesz; a három osztályú „kereskedelmi közép iskola“ és a négy osztályú „kereskedelmi akadémia.“ A kettő közötti különbség egyedül a negyedik osztályban fog állani, melyet tetszése szerint bármely akadémiánál végezhet, a három osztályt már végzett és záróvizgát tett tanuló, ha ismereteit bővíteni akarja. E negyedik osztályban újat nem adnak elő, csak az alsóbb osztályok nagyobb fontosságú tárgyainak belterjesebb megismertetését fogja feladatává tenni.

A reformok ezen része minket annyiban érdekel, mennyiben elengedhetlen követelménynek tekintjük, hogy jelenlegi kereskedelmi akadémiánk az újabb szervezetben is megtartsa jellegét, négy osztálylyal birjon és mint kereskedelmi akadémia nem csak saját növendékeinek, hanem más városok „kereskedelmi közép iskola“ növendékeinek is megadhassa a legmagasabb fokú kereskedelmi kiképzést. — Indokolva van e követelmény iskolánk multja, tanáraink kitűnősége és tanulóinak száma által is.

A tananyag különösen két irányban szenved változást. A hit és erkölcsstan, mely ez ideig nagyobbára teljesen mellőzve volt, az új tantervben helyet nyer, (akadémiánkon már több éve úgy a hit mint az erkölcsstan előadatik), a jogtanítás pedig nagyobb gondozásban fog részesülni.

Mindkét újítás nagyfontosságú, és rég tapasztalt hiányokat pótol. Mi — kik a hit és erkölcsstan tanítását is csak helyeselnünk vagyunk képesek — nagy sulyt fektetünk arra is, hogy a jogi oktatás szélesebb alapot nyerjen. A kereskedelmi iskolák a mellett, hogy a hallgatónak az általános műveltséget kell megadniok, egy speciális célnak szolgálnak, a kereskedelemnek; első feladatuk szakképzett kereskedői osztály létesítése, és ezért tantervükben a szakstudomány művelésének van döntő szerepe. A kereskedelmi szakstudomány azonban nem szorítkozhatik kizárólag a szorosan vett kereskedelmi tárgyakra, széleskörűleg ki kell annak mindarra terjeszkedni, a mi a kereskedelemmel összefüggésben van és így különösen, a nemzetgazdaság, a pénzügy és a jogtudományra.

Nem lehet céltünk — de felesleges is volna bővebben fejtegetni, miért szükséges a kereskedelmi szakképzettséghez a nemzetgazdaságtan, a pénzügytan és a kereskedelmi jogtudományok alapos ismerete. Nagyon szűk látóköre van annak a kereskedőnek, ki a közgazdaság különböző tényezőinek egymáshoz viszonyát, az egyes tényezőknél s azok alakulásának az egészre való befolyását beható tanulmány tárgyává nem tette, az ilyen kereskedőtől magasabb konceptiókat várni sem lehet. — A pénzügy tudománya sokkalta inkább belevág, még a nem világ kereskedő szakába is, mintsem hogy az ebbeli tájékozatlanság kárát lépten-nyomon meg ne érezné. A kereskedelmi jog, elkezdve az üzlet alapításától bármilyen módon megszüntéig, sőt azon egyetlen körülmenynél fogva is csak helyeselnünk lehet a tervbe vett reformokat.

A kinek alkalmá nyílt kereskedőink képzettsége felől magának ítéletet alkothatni, meg fog abban egyezni, hogy az, egy téren sem oly hiányos mint a jogin. S ezen nincs is mit csudálkozunk, (hiába alkalmaztatnánk a kereskedelmi jogi tárgyak előadására a legjobb szakértőket), mert oly kevés az idő, mely rendelkezésükre áll, hogy az előirt anyagnak csak egy részét is legyűrni már nagy munka, a jogban teljesen járatlan, a mellett még nem egészen kifejlesztett értelmiségű ifjakkal megemésztetni, valósággal lehetetlenség.

A nemzetgazdaságtan a 2-ik évfolyamban heti két, a 3-ik évfolyamban heti 3 órán át adatik elő. Hát ez már egymagában sem sok, azonban nagyon kevésbé válik az által, hogy a 3-ik évfolyam 3 órája még arra is szolgál, hogy azon a pénzügytan megfelelő (már t. i. a rendelkezésre álló időnek megfelelő) gondozásban részesüljön. Még mostohább az elbánás a kereskedelmi jogi tárgyakkal szemben.

No hát az eredmény is csak igen szánalomra méltó lehet. Természeteszerűleg nem ölelheti fel még nagyjában sem mindazt az anyagot, melyre szükség volna, s a mit felölel azt is oly mérvben, hogy annak a praktikus életben vajmi kevés hasznát veheti. Képtelenség feltételezni is, hogy egy 15—16 éves ifju, ki a jog legelemibb fogalmaival sem bir, két olyan tárgyat mint a kereskedelmi és váltójog, a mely még a jogászoknak is annyi fejtörést okoz, heti 2 óra alatt úgy magáévá tegyen, mikép adandó alkalommal a tanultakat alkalmazni is tudja.

A hiba az aránytalanul kevés időben és

ennek következtében a helytelen rendszerben áll. A tulszítkre szabott idő, az előadót abba a kényszer helyzetbe juttatja, hogy minden egyes órának előre kiszabja az anyagát, az előirt tárgy fejtegetését pedig úgy összeszorítsa, hogy az év végéig azzal teljesen elkészüljön. Innen van az az anomália, hogy p. o. a kereskedelmi tanuló már az első órán a speciális kereskedelmi jog tétéleit vagy multjának ösmertetését hallja és tanulja. Innen van, hogy a kereskedőre nézve a mindennapi kenyérrel egyenlő szükségletet képező ipartörvényre sem fordítható elég figyelem. Innen az, hogy a csődtörvény legényegesebb szakaszai ösmereitei körén kívül esnek. S innen végül az, hogy az előadó bármennyire szeretné is a gyakorlati alkalmazást a legkisebb figyelembe sem részesítheti.

Hiba, nagy hiba ez, a reform hivatva van ezen segíteni. S midőn reméljük, hogy az új tanterv meg fogja adni a kellő időt, elvárjuk, hogy a rendszer félszükségeit is megszüntetjük.

Magunk részéről — a nélkül, hogy a kimerítőség érdemeit — vindikálnánk, a mérvadó körök figyelmébe ajánljuk:

hogy mielőtt a speciális kereskedelmi jogi tudományok előadatanának, előbb a legszükségesebb általános jogi fogalmak és elvek s ezek között az általános magánjog kötelmi részének legfontosabb részei legalább vázlatosan megismertessenek;

hogy a kereskedelmi joggal kapcsolatosan az ipartörvény legnevezetesebb részeire kellő figyelem fordítassék;

hogy a váltójogon kívül a csődjog is helyet kapjon a tantervben és végül

hogy az összes jogi tudományok oktatásánál az eddiginél jóval nagyobb gondozásban részesüljön a gyakorlati irány.

Dr. L.

Alsó-Bácskából.

Titel, 1892.

Száz képviselő lett a jelen országgyűlésre a választások első napján egyhangulag megválasztva s e százból hetven jutott a kormánypártnak. Amennyire igénytelen önmagában véve itt e végideken levő régi csajkás kerület, a titeli járás: ép oly nagy mértékben méltán feltűnő s meglepő lehet minden beavatottra, hogy a választás első napján egyhangulag megválasztott hetven szabadelvű párti képviselő között van ezen járás képviselője is; — mert Titelben ez évben egyhangulag lón a kormánypárti képviselő megválasztva. Először történik is itt, hol mindedig oly elem volt túlsúlyban, mely a civilizációt, a kulturát még hiból is alig ismerte, idegenkedett az intelligens osztálytól, boldog volt az ő patriarchalis élete közepette, s hogy a kormány iránt kellő bizalommal viseltessék, arról hallani is alig akart.

Fényes bizonyossága a legutóbbi képviselőválasztás annak, hogy egy szebb jövő fénye kezd e vidéken feldertülni s bár még csak csigaléptekkel, de mégis terjed a kultura; a közöny, a tespedés, a jótól való idegenkedés oszladozik s a túlzók is belátják eddigi tévedéseiket, szelidülni látszanak a lassan terjedő kultura melegénél, ami bámulandó, ellenjelöltet sem állítanak. Csak a beavatottabbak képesek valóban mérlegelni e meglepő fordulat s változás messze ható horderejét, egyben megítélni, mily terebélyes fává növekednek itt a kultura rövid idő alatt, mennyi jólét lenne eszközölhető, ha az ittenihez hasonló nagy mértékben az ország egyik részét sem pusztító elemi csapás, az árviz meggátolhatnák, illetve ártalmatlannó tétetnék, a Titelt környező réti földek a kellő védgáttal ármertesítetténe, s ha nem lenne e vidék a Duna és Tisza pusztító árszájainak egyaránt kitéve. Magyarország gyöngyvé lehetne e végvidék varázsolható a titeli, azaz a negyedik öblözet ármertesítése által.

Távol legyen tőlünk ignorálni, hogy a legutóbbi három év alatt, mióta a kormánybiztosi teendőket grf. Leiningen A. teljesíti, a kormány intencióinak erélyes és buzgó kivitele által már is igen sok történt ez irányban; hogy a csúrogi, zsabylai, káty-kovili és mosorini töltések annyijal bajjal és nehézséggel járó kiépítése már is száz-ezrekkel növelte a csajkás kerület északi részének jövedelmét, — és hogy az ármertesítési társulat mostani vezetésének korrektsége és buzgósága garantált nyújt ezen gazdasági előnyök biztosítására és további fokozására: mégis félünk kell, hogy ezen üdvös működés épen ott fog legyőzhetlen akadályokra találni, hol legnagyobb szükség van reá, hol legközvetlenebbül lehetne tényezője egy egészséges kultura fejlődésének, azzal egyetemben a magyar állameszme megszilárdításának, hogy mondjuk megteremtésének e végvidéken. Mert épen Titel, az egész csajkás kerületnek úgy geographiai, mint politikai tekiu

tetben feje, fekvésénél fogva a kultúra és a hazafias áramlat betörő pontja, járt eddig legmostohabban; épen ezen központnak kellett és kell a politikai chovinismus, valamint a kulturális hátramaradás nehézségei közepett nélkülöznie a nemzetgazdasági fejlődés és gyarapodás hatalmas tényezőjét.

Vegyük tekintetbe, hogy gyönyörű réttinkben, mely 8240,5 kat. holdat foglal magában, az eddigi tapasztalatok és hiteles adatok szerint egy hold átlag évi 50 kr. — 1 frt. 50 krral lett térbe adva; ezen esetben a maximumot; 1 frt. 50 krt. véve 8240,5 kat. hold után az évi összes jövedelem 12360 fr. 75 kr, mely összeg mellett az érdekelt vidéknek, mint megmunkálónak semmiféle, vagy számba nem jöhető haszna volt csak. Az ármentesítés keresztül vitele után való állapotra mértékül fölvehető például az I. u. n. csúrogi öbölzet, hol az átlagos évi hasznóbér 30 frt s e mellett a megmunkálónak is bizonyára ugyanannyi haszna van; ha a szóban levő IV. öblözetben az ármentesítés utáni állapotban az évi átlagos bért holdankint 25 frtra teszszük, a megmunkáló népre eső hasznat pedig évente holdankint 20 frtra: úgy a különbség évenként a bérbe adókra nézve egy hold után 23 fr. 50 kr. vagyis 8240,5 kat. hold után az ármentesített állapot évente 193651 frt több jövedelmet hoz; a megmunkáló népre nézve az ezen állapotból eredő haszon (8240,5 kat. hold 20 frtjával) = 164810 frt összesen tehát 358461 frt. Ha ebből levonjuk az előbbi összeg felét, mely mint a konzortiumnak tiszta haszna exportáltatik a vidékből, maradna még mindig 261636 frt. vagyis kereken egy negyed millió, mely évenként közvetlen vidékünk gazdagítaná és emelné.

Hogy ezen évi negyedmillió frt minő haladást eszközölhetne az egész csajkás kerületben, a jólét és kulturának mily bő forrásává válnék: elegendő a velünk szemben fekvő Rudolfsnad községre tekintenünk, ahol dacára annak, hogy a községet alig 25 éves fenállása óta két erős árvíz pusztította, dacára, hogy aránylag kis hatáiban csupán réti földekkel bír, — mégis a jólétnek nyomait a nép anyagi állapotán, sőt már külsején is, főleg csajkásaink számtalan elzüllött, kiéhezett, kétségbeesett individumaival szemben, kellemes szemlélnünk.

Sokszorososan rosszul esik tehát látnunk, hogy ezen nagyszerű haszon, mely itt távolról sem bír egyedül lokális értékkel, mert nagyban biztosítja a hazafias és kulturális elemek megerősödését, — megvonatik tőlünk s a titeli, u. n. IV. öblözet ármentesítése folyton késik; pedig e művelet által a gazdasági haszonon kívül nézetünk szerint az itteni államellenes izgatások gyökerestől kitépésének, a dominálni vágyó izgatónak szárnya szegretének, a zsidó hecceket inszenizorok meséi tarthatlanokká válnának, s a Duna-Tisza egész ármentesítés eme zárkövének letétele által a jobb idők felderültét áldva szemlélné ezen nevezetes multtal bíró mostoha sorsú végvidék.

Leíningen grf. kormánybiztos tapintatos, erélyes buzgósága mellett rendben van a csúrogi rét, rendben a zsabylai, káty-kovili, mosorini; de ha rendbe jö a titeli is, úgy megszűnik minden izgatás a kormány intenciói és jóhiszeműsége ellen. A kétkedők lépésről lépésre lettek kiszorítva gravaminális posícióikból a kormány erélyes, biztos, céltudatos eljárása és teremtési által, s ha majd az óhajtott ármentesítés folytán ezen legutolsó posíciójukat is fel kell adniok: az agitatorok kiszorulnak végső menhelyükből, a vétúra vezethető nép eszmélni fog s önértés, gyarapodó gazdák fogják érezni és megbecsülni a kormány intézkedéseinek jótéteményét.

Vajha kellő figyelemre méltatnák ezeket az illető hivatottak mielőtt még késő és mielőtt ily mostoha és elhagyott viszonyok között eltörpül és erejét veszítve elenyészik azon csekély számú elem is, mely itt ma még létezik és küzd a kulturáért, a hazáért.

Figyelő.

Vármegyei közgyűlés.

— Május 7-én. —

Sándor Béla főispán a rendkívüli gyűlést 9 órakor megnyitja. Kifejti, hogy királyunknak, kit tőlünk az egész világ irigyelemmel, a Szent István koronával való megkoronáztatását, az idén ennek 25-ik évfordulója alkalmából az egész ország hálással s a nagy naphoz méltó pompával fogja megülni; nem zárkozzhatik ez elől el Bács megye közönsége sem s ezért a következő indítványt terjeszti elő:

I. Szerkesszen a megye egy hódoló feliratot, juttassa azt a miniszterelnök útján Ófelsége színe elé.

II. Vegyen küldöttségileg részt az Ófelsége előtt törtéendő hódoló tisztelgésnél.

III. Bizzák meg a megye alispánját, hogy lépjen érintkezésbe megyénk lelkészeivel, hogy június 8-án mindenfelé hálaistenizületet tartas-

sék; intézkedjék továbbá a főszoigabirók útján, hogy minden község e nevezetes napot méltóan ünnepelje meg.

A nagy lelkesedéssel elfogadott indítvány folytán az Ófelsége elé menesztendő küldöttségbe bevásárlattak Sándor Béla elnökle alatt: Boromisza Tibor, Eigel József, dr. Kék Lajos, Latinovits Ernő, Matkovits Lajos, Piukovits József, Popovits Vazul, Rohonyi Gyula, Schlagetter Gyula, Schmausz Endre, dr. Vojnits István, Zákó Milán.

A közgyűlés ezenfelül még több ügyet tárgyal, melyekről a következőkben számolunk be:

Bellügyminiszteri intézkedés a ó-morovici községi rendőrség szaporítása tárgyában. — Négy új rendőri állás szerveztetik.

Földművelésügyi miniszteri intézkedés a vármegyei községi faiskolák gondozása s rendszeres kezelésének elismerése iránt. — A földművelésügyi miniszter igen meleg hangú leiratot intézett a megye közönségéhez, melyben teljes elismerését s köszönetét fejezi ki azon buzgóságért, melyet a megye a faiskolák gondozása s a gyümölcsélesztés körül kifejt, konstátálja a szép eredményeket, miket annak vél tudni, hogy az idevágó törvények és rendeletek pontosan betartatnak s hogy a járási faiskola felügyelői intézmény céljainak megfelel. A megye közönsége örvendetes tudomásul vévén a leiratot, felhívja az alispánt az elért eredmény állandóvá tételére és fokozására.

Kereskedelemügyi miniszteri intézkedés az utbiztosok és utmesterek által alkotott szabályrendelet módosítása iránt. — A megye közönsége — minthogy a törvény csak a keretet jelöli meg s nem lehet intenciója az utbiztoságnak, különböző viszonyok között is teljesen azonos formában való rendezése — elfogadott módosítási proposíciója érdekében a jóváhagyásért újra felir.

Főispán ur ó méltóságának átirata Lánckor Antalnak Baja város ideiglenesen megüritelt rendőrkapitányi állására történt helyettesítése folytán ugyancsak ideiglenesen megüritelt bajai szolgabirói állásnak Nikolits Izidor közügygyakornok és tb. szolgabirónak helyettesi minőségben lett betöltése ügyében. — Lánckor Antal szolgabiró, Baja város főkapitányi állására helyettesítve, szabadságot kap. Nikolits Izidor k. gyakornok, a bajai szolgabirói állásra helyettesítettik s havi 30 frt pótlékot kap.

Bars vármegye közönségének átirata országos állatvadászok szervezése és országos állategészségügyi kártalanítási alaprak létesítése iránt. — Tárgyalanná vált, a miniszter intézkedése folytán.

Torontál vármegye közönségének átirata a közadók kezeléséről szóló törvény alapján a községi előjárók elleni felelősség alkalmazásának más alpra leendő fektetése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A cs. és kir. 4 ik hadtestparancsnokság megkeresése a 4 ik huszárezred három százada részére az 1893. évre szükséges állomáshelyek kijelölése iránt. — Kijelöltenek: Vaskút (1 század), Mohol (1 sz.), Ó- és Új-Verbász (1 sz.)

A m. kir. államépítészeti hivatalnak átirata a maratonos-horgosi határigazítás iránt — Schlagetter főügyész elnökle alatt, az áll. épít. mérnökség egy tagjából s főszoigabiróból álló küldöttség, a vizsgálatra kiküldetik. Alispáni jelentés a községi (közül) közutak iránt. — Tudomásul vétetik.

Ó Kanizsa községének határozata a községi réti, szigeti és herés csősök évi fizetésének felemelése tárgyában s ezzel kapcsolatban a községi alkalmazottak fizetéséről szóló szabályrendelet módosítása. — A fizetés 150 frtra emeltetik.

Új-Szivac községének a községi alkalmazottak fizetéséről szóló szabályrendelet módosítása ügyében hozott határozata. — Közgyám fizetése, akarata folytán 100 frttal leszállítatik, a jegyző, míg az árvapénzek községileg kezeltenek, 200 frttal felemeltetik.

Kulpin községének a községi előjárónak a kincstári és községi adóvégrehajtások körül hivatalos minőségükben lett működésükben járó napidíjak megállapításáról szóló szabályrendelete. — A szabályrendelet felesleges, mivel alispáni intézkedés már van.

Pivnica községének a fogyasztási adók behajtása után járó illetékek hováfordítása iránt alkotott szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

Ó- és Újzivac községeknek egy ipartestületben való egyesülését kimondó határozata és az egyesült ipartestület alapszabályai. — Pártolólak felterjesztetik, kivéve a 9. §-t.

Petrovác község ipartestületének az alapszabályok módosítását elrendelő határozata. — Pártolólak felterjesztetik.

Eichardt István és társai petrováci iparosok kérénye a betivásár látogatási szabályrendelet módosítása iránt és a szegedi kereskedelmi és iparkamarának pártoló átirata. — A betivásár látogatási ügy revízió alá vétetik, fel fognak szólítani az iparosok a nyilatkozásra, mely vásárokon tartják megengedhetőnek minden iparcikk mindenki által való árulását, s melyeket kellene esetleg tiltani.

Tiszaföldvár község képviselőtestületének Winkler József ellen indítandó kereseti ügyben ügyvéd felfogadása tárgyában hozott határozata és Radatovics József ezen határozat elleni felebbezése. — Felebbezés elvetett.

Bajsa község szervezési szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

Szonta község pótszabályrendelete a községi alkalmazottak fizetéséről. — Nem hagyatik jóvá.

Gombos Béla főszoigabiró betérjeszti Tiszaföldvár községe és Knezevics Péter között az 1565, 1891. számú megyei közgyűlési határozatnak megfelelően létrejött adásvevési szerződést. — Jóváhagyatik.

Ó-Szivac község képviselőtestületének a Pavkov Lázár és társai elleni kötelezvénybeli követelésének engedélyezése tárgyában hozott határozata. — Megvizsgálásra kiadatik a főtgyésznek.

Matheovics község képviselőtestületének a jegyzői lak átalakítása tárgyában hozott határozata és Rosenberg Mór és társai ez elleni felebbezése. — A község idegen vagyona beruházást nem eszközölhet. A határozat feloldatik.

Tiszaföldvár községének határozata a furandó artézi kut helyének meghatározása és ez ellen Ofner Ignác, ugy Kirity István és társai részéről beadott felebbezés iránt. — Utasítatnak, hogy előbb az első artézi kut furását végezzék be. A határozat feloldatik.

Mohol község határozata réti földek bérbeadása tárgyában és ez ellen a községi bíró által beadott felebbezés. — Hatályon kívül helyeztetik a határozat, miután kizárja a szabad versenyt, az pedig a község anyagi kárára van.

Martonos község határozata a nagyréti földberlet leiratása tárgyában. — Kiadatik a főszoigabirónak.

Glozsán községnek az előfogatosokkal 1890-ik évre kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Glozsán községnek az előfogatosokkal 1891-ik évre kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Glozsán községnek az előfogatosokkal 1892-ik évre kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Szenttamás község határozata a rendőrbiztos fizetésének felemelése, ugy az ellen Vekits Milutin által benyújtott felebbezés. — A határozat feloldatik.

Glozsán község képviselőtestületének határozata a szegényalap kamatainak leszállítása tárgyában. — 8% ról 6% -ra szállítatik.

Glozsán község határozata a népkönyvtári alap kamatainak leszállítása tárgyában. — 8% ról 6% -ra szállítatik.

Karavukova község képviselőtestületének határozata a jegyzői lak felépítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bogojeva község határozata az ottani tanító helyettesítésének megtagadása tárgyában, ugy az ellen Csibás Benő tanító által benyújtott felebbezés. — A határozat feloldatik.

Kiszács község határozata a rendőri laknya felépítése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Ó Kanizsa község határozata Schnimann Erzsébet kegydíjazása tárgyában. — 200 frt kegydíjat kap.

Bikity község határozata Schweipert Tamásnál levő tartozásának kifizetése tárgyában. — Jóváhagyatik.

Déronya község határozata a vadászati szerződés felbontása tárgyában. — A szerződés érvényben hagyatik; a község határozata feloldatik.

Rác-Militics község határozata néhai Rudits Mihály által az árvtári tartalékalap terhére felvett összeg leírása tárgyában. — Egyezség megkísértése céljából az iratok a főszoigabirónak kiadatk.

Bezdan község határozata vályogvetés és földhoradati jog hasznóbérbeadása tárgyában, ugy az ellen Hegyesi Ferenc és társai által beadott felebbezés. — A felebbezésnek hely adatik.

Karavukova község határozata az 5-ik tanítói állással egybekötött fizetés évi járandóság megváltoztatása tárgyában. — A javadalmazás: 400 frt, szabad lakás, kert.

Ó Kanizsa község határozata Josza József körházi borbély fizetésének felemelése tárgyában. — Szabályrendelet módosítandó.

Tisza-Földvár község határozata a halászat bérbeadása tárgyában, ugy az ellen Kovács János által beadott felebbezés. — Főszoigabirónak kiadatik.

Baracska község határozata az árvtári hiányok mikénti fedezése tárgyában. — Evenként 1000 forinttal törlesztendő.

Nemes Militics község határozata kézbesítői állás szervezése tárgyában, ugy az e tekintetben alkotott szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

Bácsujfalu község szabályrendelete a fogyasztási adó beszedési számláinak hováfordítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Tiszaföldvár község szabályrendelete a fogyasztási adó számláinak mikénti felosztása tárgyában. — Új szabályrendelet alkotandó.

Kulpin község szabályrendelete a fogyasztási adó számláinak mikénti felosztása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bajsa község határozata Deák Antalnak a fogyasztási adó ellenőrzésével megbízása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Kulpin község képviselőtestületének az előfogatosok felfogadása tárgyában hozott határozata és ennek alapján megkötött szerződés. — Jóváhagyatik.

Martonos község határozata a lampagyújtató fizetésének felemelése tárgyában. — 36 frtról 60 frtra emeltetik.

Kupuszina község határozata iskola építése és tanítói lakbér megállapítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Fath Mihály felebbezése Kis-Kér község képviselőtestületének az árvtári számadások vizsgálatára kiküldött számvévi lakbér fejében kifizetett összeg megtérítése tárgyában hozott határozata ellen. — Kiadatik a főszoigabirónak.

Bikity községe által Rathman József kéményseprővel kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Titel községének Szpiri Ferencel, Sztepanov Emillel, Setics Gáborral ház hely iránt kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Kovil községének Gyakov Tanaszival, Zsivanov Mojával, Czvetics Iszóval, Lázits Gyokával, Szubits Urossal, Gyuragits Mikával, Szubits Perával ház hely iránt kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Kovil Szt Iván községének Mitykov Nityával, Uzelaez Milossal, Liebmann Dáviddal, Beck Frigyessele, Blesz Péterrel, Szlepeev Jovánál, Szlepeev Joszimmal ház hely iránt kötött szerződése. — Jóváhagyatik.

Gyurgyevó község határozata Musiczky Proka és társainak eladott ház helyek tárgyában, ugy ezekkel külön-külön kötött szerződések. — Jóváhagyatnak.

Gospodince község határozata Dejanovits Sándor és társainak eladott ház helyek tárgyában, ugy ezekkel külön-külön kötött szerződések. — Jóváhagyatnak.

Borsód 1885—86, Cséb, Bresztovác 1887—88, Madaras, Kiszács, Kupuszina, Torza 1889, Bajsa, Gara, Hegyes, Mosorin, Ó Morovica, Ó-Szivac, Pávna, Szanisics, Új-Verbász 1890, Szilbás 1889, Tovariso 1888—89 évi közpénztári számadásai. Martonos 1891., Ó Futtak, Titel 1892. évi pótköltésvetései. — Jóváhagyatnak.

Kula községében hátralékban levő 2888 frt 40 kr különféle beszedetlen községi követelésnek leírásba hozatala iránt hozott képviselőtestületi határozatnak jóváhagyása. — Leiratik.

Petrovác községében behajthatlanná vált 137 frt 40 kr közmunkaváltásdíjnak leírása. — Leiratik.

Ada és Apatin községek 1890. évi és Új-Verbász község 1887. évi árvapénztári számadása. — Felmentvény kiadatik.

Az ülés 11 órakor ért véget.

Titel történetéről.

(Monografiai adatok.)

IV.

Ezen pont alatt több lelettel akarok beszámolni. A legújabb időben az ásások alkalmával egy foszít halcsont találtott a török vár északi, tiszamenti négyszögének feltárásánál. A foszít halcsont Budapestre küldetett meghatározás végett. Titel közelében Szlankamen alatt számos megkövesült csiga találtott, mely kollekcziót a bácskai muzeumba küldtem. A napokban az első bronzeleltre akadtam. Hayda helybeli mérnök szíves közreműködése folytán a bronzvésőt a bács-bodroghmegyei történelmi társulat számára megkaptam, s ez a lelet bizonyítékul szolgál, hogy a fensík a bronzkorban is lakott volt. Reményünk lehet tehát újabb bronzleletekre is.

A budapesti nemzeti muzeumban a volt csajkás, jelenleg titeli járás területén a következő prehistorikus tárgyak őriztetnek: A Tisza mentéről egy kőbuzogány, négy agyag orsófej, három agyag és két kőgyöngy, egy zsemlye alakú égett agyagtárgy, felül vályus mélyedéssel és egy kövesült állatfog (R. N. 6/1880.). — Mosorinból: egy őskori aranylelet, melyben van egy darab aranytekeres összehajtogatva, átmérője 0.4 cm., súlya 94 gramm; továbbá az előbbinek töredék-része 13 gramm súlyban, s ugyanannak egy másik 4.5 gramm súlyú töredéke; végül egy drb 0.5 gr. súlyú aranylemezke és sárgás por (R. N. 35/1882.). Állítólag szintén Titel vidékéről származik egy ketté tört nagy vaskori ezüstlemez, geometrikus díszítésekkel, melynek rendeltetése azonban ismeretlen. Hampel katalogusa szerint szekérdiszítés, de a feltevés kérdőjelezve van.

A nemzeti muzeumban több titeli római lelet is találtatik: egy római ara votiva (Rómer — Desjardius 21. sz.), három római mértföldmutató kő (u. o. 91., 106. és 107. sz.); de a két utóbbról csak az bizonyos, hogy Titelen a várban állottak, homét előbb a fegyvertár ajtaja elé, utóbb 1815-ben felkerültek; a titeli vár területéről (melyet sokan castrummal tévesztenek össze) egy római bronztűkör 4 drb töredéke. (R. N. 92/1879.) Ezen adatokat Pósta Béla muzeumi segédőr állította össze, ki fáradhatlan szorgalommal az összes naplókat nézte át Halaváts Gyula kérelme folytán.

A szegedi városi muzeum a következő arany érmeket őriz és azon leletből származnak, melyet a plateau tiszai meredek partjának egyik leomlása hozott napfényre:

1. Avers: DN ARCADIUS PF AUG, a császár balra néző feje. Revers: VICTORIA AUGG, trónon ülő két alak, fejeiket dícskőr övezi és közösen egy gömböt tartanak. Alul COM.

2. Avers: DN THEODOSIUS PF AUG, a császár balra néző feje. Revers: CONCORDIA AVG CCA. A császár trónon ülve balra fordultán, fején csik, jobbában dárda, baljában gömb. Alul: CONOB.

3. Avers: DN GRATIANUS PF AUG, a császár balra néző feje. Revers: VICTORIA AUGG, trónon ülő két koronás alak közösen egy gömböt tartva. Alul: TROBT (Treviris).

4. Avers: DN VALENTINIANUS IVN PF AUG, a császár balra néző feje. Revers: VICTORIA AVGG, mint az előbbi. — Ezen adatokat Reizner János muzeumi igazgató urnak köszönhetem.

Ezen aranyérmeken kívül több bronzérmét találtam Titelen, összesen 5 drbot, melyből 3 a megyei muzeumban van s egyet nemrég Szabó Mihály járásbíró urtól kaptam. A társulatnak adományozott érmek következők Schwerer János ur közlése szerint:

1. Avers: IMP CONSTANTINUS PF AUG, a császár jobbra néző feje. Revers: VICT RETAE PRINC. SERP, két szárnyas victoria alak oltár felett pajzsot tartva, felette VOT—PR. alul: G. SIS. (Sircia).

2. FL. IVL. CONSTANTIVS NOB C, a császár jobbra néző feje, fejét gyöngyos disziti. Revers: GLORIA EXERCITUS, két fegyveres harcos a római hadjáratból visszatérőben. Alul: G. SIS.

3. Avers: D. N. VALENTINIANUS IVN PF AUG, a császár mellképe, diadémel. Revers: VICTORIA AUGG. Alul: AQOBF (Aquila).

4. Avers a császár jobbra néző tollas feje. IMP CMM MAXIMIANAS PF AUG. Revers: CONCORDIA MILITUM, két fegyveres harcos a koszorut tartó victoriát tartva. Alul: HF.

Az érmek legnagyobb része Kr. u. a IV. századból valók.

Dr. Thim József.

Közgazdaság. Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.

Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e.
Kis-Körös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é.
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis-Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyes-Feketeh.		2:56 du.	7:16 est.	7:16 r.
Verbász-Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ó kér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Ujvidék	7:34 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 r.
Karlóca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 r.
Zimony ér.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56 de.
Belgrád ér.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30 du.

Belgrád — Zimony — Budapest.

Belgrád indul	3:02 éj.	5:22 r.	8:00 r.	2:35 du.
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du.
Karlóca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est
Ujvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est
Kiszács			11:38 r.	7:19 est
Ó-Kér		8:23 r.	11:55 r.	7:45 est
Verbász-Kula		8:35 r.	12:18 du	8:17 est
Hegyes-Feketeh.		8:52 r.	12:36 du	8:40 est
Topolya		8:57 r.	1:02 du	9:15 est
Csantavér			1:21 du	9:42 éj.
Kelebia	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du	11:00 éj.
Kis-Szállás			2:43 du	11:24 éj.
Halas		10:06 r.	3:03 du	11:52 éj.
Kis-Körös	7:46 r.	11:01 r.	3:33 du	1:06 éj.
Budapest ér.	9:20 r.	1:10 du	7:35 es.	6:55 r.

Szabadka — Eszék.

Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este
Tavankut	5:59 "	2:35 "	7:16 "
Bajmok	6:24 "	2:55 "	7:42 "
N.-Milities	7:04 "	3:25 "	8:23 "
Zombor	7:42 "	3:46 "	8:51 "
Prigl.-Sz.-Iván	8:10 "	4:07 "	9:17 "
Szonta	8:28 "	4:21 "	9:34 "
Gombos	8:43 "	4:33 "	9:49 "
Dálya	10:18 "	4:46 "	11:29 éjjel
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.

Eszék — Szabadka.

Eszék indul	3:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel
Dálya	5:08 "	9:45 "	4:20 "
Gombos	6:33 este	10:59 "	5:36 reg.
Szonta	6:51 "	11:12 "	5:51 "
Prigl.-Sz.-Iván	7:10 "	11:26 "	6:07 "
Zombor	8:01 "	11:53 délután	6:42 "
N.-Milities	8:19 "	12:08 "	7:02 "
Bajmok	9:13 "	12:44 "	7:53 "
Tavankut	9:36 "	1:00 "	8:16 "
Szabadka ér.	10:09 "	1:24 "	8:50 "

Szabadka — Ó-Becse.

Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután
Békova	6:00 "	3:18 "
Ó-Kanizsa szállás	6:31 "	3:50 "
Bogaras	6:54 "	4:16 "
Zenta érkezik	7:20 "	4:44 "
Zenta indul	8:04 "	5:04 "
Ada	8:40 "	5:41 "
Mohol	9:08 "	6:09 este
B.-Petrovoszelló	9:28 "	6:28 "
Ó-Becse ér.	9:55 "	6:55 "

Ó-Becse — Szabadka.

Ó-Becse indul	5:10 reggel	2:35 délután
B.-Petrovoszelló	5:39 "	3:03 "
Mohol	6:11 "	3:35 "
Ada	6:26 "	3:51 "
Zenta érkezik	7:00 "	4:25 "
Zenta indul	7:21 "	4:45 "
Bogaras	7:51 "	5:15 "
Ó-Kanizsa szállás	8:26 "	5:51 "
Békova	8:42 "	6:10 este
Szabadka ér.	9:08 "	6:37 "

Budapest — Szabadka.

Budapestről indul	4 óra 50 perc	délután
Kis-Körös	8 "	09 "
Halas	8 "	56 "
Kisszállásról	9 "	22 "
Kelebiáról	9 "	42 "
Szabadkára ér.	9 "	58 "

Szabadka — Budapest.

Szabadkáról indul	5 óra 03 perc	reggel
Kelebiáról	5 "	22 "
Kisszállásról	5 "	41 "
Halasról	6 "	11 "
Kis-Körös	9 "	58 "
Budapestre ér.	10 "	15 "

Szerkesztői üzenetek.

Az „Ideál”. Az ötlet jó, kidolgozása azonban a szigorúbb mérték nem üti meg. Ha megengedi, megcsiszoljuk.

Naptár. Május.

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
10 Kedd	R. Antal	Viktória	28 Jáz. és Szosz.
11 Szer.	Beatrix	Mamertus	29 Vizszentelés
12 Csüt.	Pongrác vt.	Pongrác	30 Jak. ap.
13 Pént.	Szervác pk. hv	Szervác	1 Máj. Jerem.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Lapfőmunkács és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

188. szám.

1892.

Pályázat.

A bácsi tiszai ármentesítő társulat folyó évi február hó 23-án és folytatólagosan 27-én Zentán megtartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyv 5. számú határozata alapján a társulati jegyzői állásra — évi 500 frt fizetés és 100 frt utiátalány élvezete, és a társulati székhelyhez kötött állandó lakásának kötelezettsége mellett — ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak pályázni kívánók, felszerelt folyamodványokat, melyben polgári állásuk, életkoruk, képesítésk s eddigi foglalkozásuk igazolandó, **folyó évi május hó 20-ig** alulirothoz nyújtásuk be.

Megkésve érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Végül megjegyeztetik, miszerint a hirdett jegyzői állás egyelőre folyó 1892. évi június hó elsőtől az 1893. évben megejtendő általános tisztújításig fog betöltetni. Ó-Becsen, 1892. évi május hó 2-án.

Gombos Béla,

társulati elnök.

3-1

3547. sz.

tkvi 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Zahoray József végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Csonoplyán fekvő, a csonoplyai 883. sz. tjkvben foglalt Zahoray József nevén álló A. † 5811. hr. számú 200 □ öl szőlő és rajta épült 564. ö. i. számú házra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi május hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor Csonoplyai község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi március hó 11-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. trvszéki bíró.

381. szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 7266/1889. számú végzése által Gerengrosz A. bécsi cég javára Berger L. zombori lakos ellen 160 frt 43 kr tőke, ennek 1889. évi augusztus hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 60 kr perköltség és 6 frt 90 kr hirlapi hirdetés díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 330 frtra becsült női divatárak és bolti szerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2722/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperesné üzletében leendő eszközzésére 1892. évi május hó 20-ik napjának délelőtti 9 óraja határidővel kitétik és ahhoz a veuni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 4-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Kiadó ház!

A Zrinji-utca és Deák Ferenc-körút (korzó) sarkán levő Jakobsífs-féle 188. sz. ház bérbe adandó.

Részletes felvilágosítások Jakobsífs Mihálynál ugyanott.

Továbbá

eladó ház helyek

Zombor legszebb és legjárhatóbb úján, a Deák-Ferenc-és Erzsébet-körút sarkán (korzó) levő Gofflieb-féle ház felkéből. — Felvilágosítások ugyancsak Jakobsífs Mihálynál Zomborban.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Plávna községében 300 frt fizetéssel összekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat folyó évi május hó 25-ig hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1892. évi április hó 24-én.

MICHAILOVITS,

3-1

szolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

A tovarisovai r. k. plébánialak kijavítása és átalakítására vonatkozó árlejtés május hó 15-én délután 2 óraker a helyszínén fog megtartani. Költségvetési előirányzat 3854 frt 46 kr. Árlejtésni kívánók tartoznak az árlejtés előtt az előirányzat 10%-át, vagyis 385 frt 44 kr óvadékat készpénzben vagy pedig óvadékképes értékpapirokban a lelkési lakban letenni, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolni.

Az árlejtési terv, költségvetés és a közelebbi feltételek az illető lelkési lakban megtekinthetők.

Házeladás.

A bajai uton levő 428. sz. lakház, a hozzá tartozó nagy kerttel, kisebb ház megvétele végett szabad kézből eladó, esetleg kisebbért elcserélendő.

Bővebb értesítés nyerhető a házban vagy személyesen a tulajdonostól.

3-1

Ivanits Kálmán.

Haszonbéri hirdetmény.

A „Matica Szrbszka“ kezelése alatt álló Trandafil Mária-féle gör. kel. szerb árvák intézete tulajdonához tartozó s az újvidéki 4077. számú tjkvben bejegyzett 241^{1186/1600} hold vagyis 154^{2086/2500} újvidéki láné, valamint az újvidéki 2351., 2637., 2788. és 4010. sz. tjkvekben bejegyzett 79^{477/1600} hold vagyis 50^{1877/2500} újvidéki láné szántóföld f. évi október hó 1-től kezdve hat évre nyilvános árverés útján fog haszonbérbe adni.

Az árverés Újvidéken a „Matica Szrbszka“ termében f. évi május hó 15-én délutáni 3 óraker fog megtartani. Minden árverelő köteles lesz bánatpénz fejében 400 frtot illetve 150 frtot letenni. A közelebbi árverési feltételek a „Matica Szrbszka“ pénztári hivatalában betekintheők.

Kelt Újvidéken, 1892. évi ápril hó 30-án.

A „Matica Szrbszka“ elnöksége.

Jelentés!

Van szerencsém a t. c. közönséggel tudatni, miszerint **Cservenkán**, a

„Vadászkürt“-höz

cimzett szállodát f. évi ápril hó 24-én átvettem. Együttal tisztelettel jelentem, miszerint a

vendéglő és utas szálló-szobákat

ujra átalakítottam és minden kényelemmel elláttam.

Főtörökvésem mindég oda irányozva leend, hogy jó ételek- és italokkal t. c. látogatóimat ellássam.

Szives pártfogásért esd

Burgstaller József,

3-1

vendéglős.

Ház eladás.

A nagy szerb templom-utcában lévő 59-ik számú ház eladó.

Bővebb értesítés nyerhető özv. Werlein Lajosné cukrázdájában Zomborban.

Legfinomabb

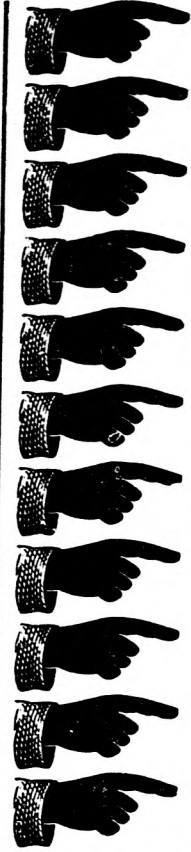
fehér meszet.

Szállít vagonrakmányokban is révi mészégetésből

Friedmann Benő

6-4

NAGYVÁRADON.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
GRANITTERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKÓKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKAL
KŐVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEMIL-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLPÉP,
TÜZÁLLÓ TÉGLAK,
KEMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyári raktára a gartenaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

KÖZGYÁGGYŐK

5148. szám.
1892.

Haszonbérbeadási visszarverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a kis-sztapári uradalomhoz tartozó O Szivac község határában fekvő 865⁷⁶⁵ holdas kincstári birtoknak 1892. évi október hó 1-től 1893. évi szeptember végéig terjedő egy évi bértartamra, Löbl Sándor cservenkai lakos bérlő terhére és kárára visszarverés útján leendő hasznosítása céljából, a **kulai kincstári ispánság hivatalos helyiségében f. é. május hó 18-án d. e. 8 óraker**, felsőbb jóváhagyás fentartásával — írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli visszarverés fog tartatni, melyre haszonbérleti kívánók a 12275 frt kiküldési árnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is, a kiküldési összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva, az árverés megkezdéseig a nevezett kincstári ispánsághoz vagy a visszarverést megelőzőleg 3 nappal alulirt kir. jószágigazgatósághoz adhatók be, — ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyegjegye szabályszerűen átírandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő a visszarverés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. — Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetért elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek. — Elkésetten beadott, valamint utóajánlatok semmi szín alatt nem fognak figyelembe vétetni, még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is. — A közelebbi visszarverési és szerződési feltételek a nevezett ispánságnál megtekinthetők. — Aradon, 1892. évi április hó 26 án. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utányomat nem díjaztatik.) 2-2

Hirdetés.

Van szerencsénk ügyfeleinket tisztelettel értesíteni, hogy társulatunk zombori főgynökségével Rombay Dezső urat biztuk meg. A zombori főgynökség helyisége

Trefort-utca, Csarsch-féle ház,

a hol mindenemü biztosítás és biztosítási-díj fizetés eszközölhető.

Midőn ezt a nagyérdemü közönség beaces tudomására hozzuk, tisztelettel felkerjük, hogy zombori főgynökségünknek kegyes támogatásában részesítse.

A bécsi Biztosító Társaság

elfogad tűz-, szállítmány-, jégkár- és élet-biztosításokat.

A Gazdasági Egyesület tagjainak nagy kedvezmény.

A Bécsi Biztosító Társaság igazgatósága. 3-3

Meglepő újdonság!

Itt még ismeretlen iparágat, mely hölgyeknek szórakozást nyújt, t. i. papirosból készített,

az élővirághoz teljesen hasonló virágkészítést

fog a Zomborba érkező Buchard Emma (Drezdából) tanítani. Tanfolyam: 12 óra. Díj óránként: 40 kr. Jelentkezéseket elfogad **Schön Adolf** könyvkereskedése (Zombor, fütca, Falcione Lőrinc-féle ház). 3-2

A tanhelyiség Falcione Lőrinc-féle ház I. emeletén lesz balra.

Zombor, 1892. Rittermann Nándor könyv- és könyvadási.

Heindlhofer Róbert Zomborban.

Keil Alejos-féle

Padlózat-fénymáz

Bécsből

legkínáltabb mázolszer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és leggyorsertűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 68 kr.

Mindenkor kapható:

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

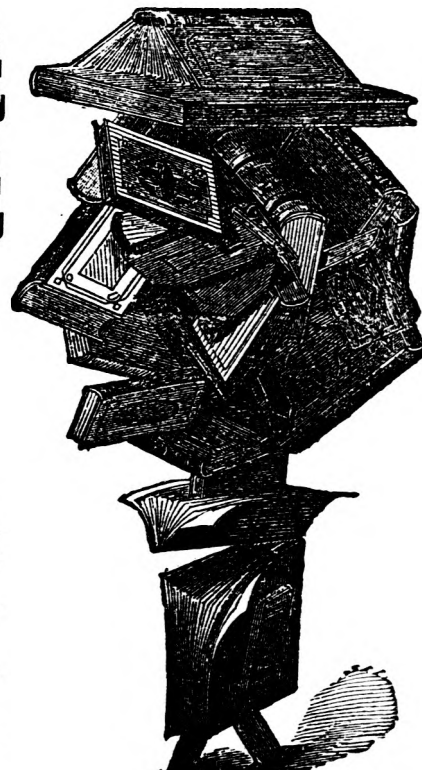
Az
emalle festészet
bronze festészet

és
művirágok

készítéséhez
szükséges anyag
ugymint részle-
tes utasítás vala-
mennyihez kap-
ható

SCHÖN ADOLF

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében
ZOMBORBAN.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Prigl.-Szt.-Iván községében lekötés folytán türesedésbe jött s 360 frt fizetéssel javadalmazott község rendőrzetűi állásra ezennel pályázatot hirdettetik.

Felhívom, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket **folyó évi május hó 10-ig** alulirt eljárásnál nyújtsák be.

Pályázók a kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

1. magyar honpolgárok;
2. védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60 at pedig el nem érték;
3. fedhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletűek;
4. teljesen egészségesek;
5. a magyar nyelvet szó- és írásban tökéletesen bírják;

6. hogy a községben divó német és némileg a szerb nyelvet bírják.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik a kiszolgált állami csendőröknek.

A megkívántató ruházatot a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

Prigl.-Szt.-Ivánon, 1892. ápril hó 20 án.

Rauschenberger,
jegyző.

Sauter Jakab,
bíró.